

Välkommen till

Nyhetsbrev nr 31

från Kalle Eriksson och Bjäreförlaget

Ett särskilt välkommen

till var och en av er som nu får mitt Nyhetsbrev för första gången. Liksom inför alla tidigare Nyhetsbrev har nya läsare tillkommit. Vi börjar bli väldigt många nu. Spridda över en stor del av världen.!

Förra Nyhetsbrevet

fylldes helt av berättelsen om mitt "äventyr" i Gammalsvenskby i Ukraina. Inför utformningen av brevet var jag tveksam. Funderade över om mina läsare verkligen kunde vara intresserade av att läsa om denna by ute på den ukrainska stäppen.

Min oro var obefogad. Aldrig tidigare har jag fått så många och så positiva kommentarer som efter Ukraina-brevet. Då kan jag nämna, att jag efter varje Nyhetsbrev får överraskande många och positiva kommentar-mejl Tack! Det stimulerar.

Du, som inte har fått Ukraina- brevet kan hitta det på min hemsida www.bjareforlaget.com. Se under rubriken". Som jag ser det."

Många frågor om Gammalsvenskby

finns det också i de många mejlen från läsarna. Exempelvis:

- Kommer det även framöver att finnas invånare i byn som kan tala och förstå svenska?

Svårt att svara på med säkerhet. Jag har läst åtskilliga böcker i ämnet. Finner olika bedömningar. Just nu är det främst bland de äldre som svenskheten bevarats. Samtidigt deltar ett antal skolbarn - tillsammans med vuxna - i den frivilliga svenskundervisningen i skolan.

- Hur har det varit möjligt att bevara svenska språket och svenska traditioner under så lång tid?

Många faktorer har bidragit. Under hela perioden har man varit angelägen om att få svenska präster att söka tjänst i Gammalsvenskby. I övrigt är det äldre generationers medvetna strävan att överföra gamla svenska traditioner - och svenska språket - till de unga.

- Hur gör man om man vill följa med vid en kommande gruppresan dit?

Jag kommer att framöver ha löpande information om detta på min hemsida. Där kommer jag också att lämna rapporter om Gammalsvenskby, liksom om den

förening på Gotland, Föreningen Svenskbyborna, som tagit som sin uppgift att hålla närbkontakt med invånarna i byn nere på den ukrainska stäppen.

Ännu ett äventyr

har jag hunnit med sedan förra brevet. Jag har varit fårfarmare i Englands bergstrakter.!!

Nåja. Jag bodde visserligen på en fårfarm, men jag var där främst för att vandra. Vandra över de vidsträckta vidderna i Peak District - Englands första nationalpark. Enastående vackert landskap. Öppna vidder. Mjukt sluttande berg/kullar/åsar. Milsvida utsikter.

Den här nationalparken är en stor turistmagnet. Turismen i området är uppbyggd på enbart gruppen vandrare. Här finns ett väl utvecklat nät med vandringsleder. Allt är välordnat. Exempelvis åtgärderna som underlättar för vandraren att ta sig över eller genom olika slag av stängsel och stengärdsgårdar. Här har vi i Bjäre en del att lära.

Vi har ju de fysiska förutsättningarna för att bygga upp en turism baserad på just gruppen vandrare.

En dramatisk historia

finns bakom tillkomsten av denna Englands första nationalpark. Det tycks som om det för de vidsträckta hedarna och bergen sedan århundraden tillbaka funnits en sorts motsvarighet till den svenska allemansrätten. En oskriven "lag". Människorna i de smutsiga och kolröksbemängda städerna såg det som en stor tillgång att på söndagarna kunna komma ut från sotet och smutsen och tristessen för att andas frisk luft.

Men så hände något. På 1800-talet skedde en stegvis förändring. Nya former av markägande skapades. Markägare började stänga av dessa fria vidder och bergstrakter för allmänheten/vandrarerna. Protesterna blev omfattande. De växte till en folkstorm.

1932 arrangerades stor protestmarsch med deltagare från såväl naturvårdsgrupper som grupper av radikala arbetareungdomar. Alla hade en sak gemensamt - uppfattningen att de nya markägarna hade tagit deras hävdvunna vandringsmöjligheter ifrån dem. Det blev konfrontation. Några av ledarna för protestmarschen fängslades. Dock hade frön såtts. Dessa frön grodde och förökade sig. Till sist insåg beslutsfattare på olika nivåer, att allmänhetens tillgång till dessa vandringsvidder var nödvändig.

1951 kom beslutet.

Peak District blev nationalpark. Landets första. Snart skulle det komma fler.

Idag är dessa områden heliga för engelsmännen. Ingen skulle ens våga knysta om att lätta på de strikta regler som gäller för dessa områden, som är fredade för exploatering och därför tillgängliga för vandrarna och andra som vill uppleva landskapets skönhet och den friska luften.

Då och då får jag besök av personer som kommer för att köpa någon eller några av mina tidigare utgivna böcker. Då är det förstås roligt att det finns några exemplar kvar. Än så länge, i alla fall.

Eftersom många frågar efter en lista - här är den:

Så blev Båstad tennis. 2006

Bilder av ett sekel i Bjäre. 2008

Vår Bjäre historia i bild. 2011

Bjärebör berättar om Bjäre. 2012

Om du inte har möjlighet att hämta böcker nu men vill försäkra dig om ett ex. är det bara att du hör av dig, så reserverar jag åt dig.

Några av besöken eller mejlen gäller ett annat ärende: Man har förslag på ämnen kring Bjäre och vår historia, som man vill att jag skall fördjupa mig i och skriva om. Följden har blivit, att lagret av manuskript i min dator ständigt växer. De flesta av dessa manus är ännu ofullständiga. Den här typen av artiklar växer ofta fram under lång tid.

Får jag lov

till en svängom angående dansbanornas historia i Bjäre? För mig har de senaste månaderna inneburit dans i långa banor. Mazurka, hambo, Runtenom, schottis, vals, foxtrot. Jag har varit på Ajnahemmagillen på flera platser. Varit på ungdomsträff vid Svårta Le, besökt dansplatser i Lilleskog, Mäsinge, Dalsberg, Ysnahög, Göaberg, Mäsinge Dansehus, Hultabanan, Torekovs Tivoli, Åselid, Sans Scousi, och många andra. Mycket musik har det också blivit. Allt ifrån Finka-Kalen till Thore Erlings berömda radioorkester. Jag har mött kända sångsolister - Alice Babs, Birgit Nilsson(!), Ulla Billqvist, Sven Olof Sandberg, Harry Brandelius m.fl.

Du har förstås redan insett, att allt det här är sådant, som jag läst mig till eller låtit mig berättas av dem som VERKLIGEN var med.

Jag har under arbetets gång haft förmånen att tala med flera personer med egna minnen - från såväl dansgolvet som orkesterestraden.

Allt detta tillsammans skall med tiden bli en skildring av hur ungdomen i

Bjäre under de senaste ca 150 åren har samlats för att roa sig tillsammans. Till en början under de enklast tänkbara förhållanden med dans på bara marken. Man bara träffades på byns vanliga plats.

När alla pusselbitar blir samlade och lagda på rätt plats, framträder den samlade bilden. Den bild som blir en del av vår lokala historia. Jovisst! Dansbanornas historia tillhör också vår historia!!

"Dans och otillbörlighet"

Att studera dansbanornas historia innebär även att studera myndigheters och andras inställning till ungdomarnas sammankomster med dans. I studierna om 1800-talet träffar jag ofta på dokument, som visar kyrkans inställning till dansen. Så här lät det exempelvis i redovisningen av en biskopsvisitation i V. Karup på 1860-talet:

- Särskilt under vintermånaderna brukar ungdomen under söndagsaftnar och nätter samlas till dansande och därmed följande otillbörlighet.

Kyrkan negativa inställning till dansen levde kvar långt in på 1900-talet. Från dokument som avser Förslöv får vi veta, att en pojke nekades att bli konfirmerad eftersom hans far spelade i en dansorkester på söndagskvällarna. Pojken fick bli konfirmerad i en annan församling!

Ännu ett exempel: Ett uttalande av en präst i södra Halland:

- Jag ser hellre en fyllehund i diket än de dansande i nykterhetslogen.

Det var dans bort i vägen blir rubriken på artikeln med alla dessa dansbaneminnen. Den första delen i denna historik kommer f.ö. att presenteras i en tidskrift redan i denna månad.

För fortsättningen på historiken har jag fortfarande ett par luckor som behöver täppas till. Därför: du som har material om Torekovs Tivoli (som sedermera blev Strandparken) eller om Idrottsparken i Greve får gärna höra av dig. Jag tar även emot bilder som illustrerar gamla tiders dansbanor.

Kolla hemsidan

www.bjareforlaget.com - Där hittar du åtskilligt som rör Bjäre och dess historia. Bl.a. hittar du gamla bilder, till vilka jag söker information.

Avslutar som vanligt

med påminnelsen om att om du i fortsättningen inte vill ha mina Nyhetsbrev är det bara att skicka ett mejl till mig om detta.

En skön sommar i Bjäre
ber jag att få tillönska
Kalle

Kalle Eriksson
Bjäreförlaget
Hallavaravägen 102
269 91 Båstad
Tel. 0431-365332